

Norsk institutt for naturforskning

Arsmelding 2019

Naturmangfold
og klima

Naturmangfold og klima

Foto: Arne Stein Staverfjell

Vi ødelegger vårt eget livsgrunnlag som aldri før, og det vil kreve omfattende endringer av samfunnet å snu trenden. Slik konkluderer det internasjonale Naturpanelet (IPBES) i rapporten som ble publisert 6. mai i fjor.

Rapporten «IPBES Global assessment of biodiversity and ecosystem services» fra det internasjonale naturpanelet IPBES er en tilstandsrapport for naturen på jorda. Denne store og grundige sammenstillingen av kunnskap er utarbeidet av 400 av verdens ledende eksperter, deriblant seniorforsker Graciela Rusch i NINA. Naturpanelet ble etablert i 2012 etter modell av FNs klimapanel, IPCC. Nok kunnskap og store endringer må til dersom vi skal nå FNs bærekraftsmål om matsikkerhet, tilgang til rent vann, dekket energibehov, god helse og livskvalitet for alle, samtidig som vi håndterer klimaendringer og tar vare på naturen. Dette er vår felles utfordring.

Klimaet påvirker naturen, og naturen påvirker klimaet. NINA ønsker å knytte forskningen på naturmangfold og klima enda tettere sammen for å gi gode råd og løsninger til samfunnet. Samfunnet trenger løsninger som er bra for klimaet og bra for naturmangfoldet, med andre ord vinn – vinn. Men skal vi finne disse miljøløsningene, kreves kunnskap om blant annet smart arealforvaltning og smart fornybarproduksjon. Naturmangfold og klima var temaet under NINA-dagan 2019, hvor også CICERO bidro i det faglige programmet.

«Kampen om arealene» ble satt på dagsorden under Arendalsuka da vi sammen med våre samarbeidspartnere inviterte til debatt. Arealendringer og klimaendringer er ansett som de største truslene mot naturmangfoldet, samtidig som temperaturøkningene i seg selv også påvirker naturen.

Det er komplekse utfordringer samfunnet står overfor. Det krever tverrfaglige samarbeid innen mange disipliner, for å framskaffe godt beslutningsgrunnlag og verktøy for forvaltning, næring og politikkutforming.

Forsidebildet vi har valgt viser det omfattende restaureringsarbeidet av det tidligere skytefeltet på Hjerkin. Sammen med gode samarbeidsparter forbereder vi oss nå til FNs restaureringstiår. Hjerkin et viktig eksempel på at summen av samarbeid, vitenskapelig kunnskap og praktiske erfaringer er nøkkelen til vellykket, storskala restaurering.

NINA følger med på naturen, vi overvåker naturtypene, økosystemene og enkeltarter. Bare ved å kjenne naturen og vite om endringer i naturen, kan vi gi oppdragsgivere og samfunnet den kunnskapen som trengs for politikkutforming og forvaltning.

Ledergruppa i NINA.

Første rekke fra venstre: Bente Rønning, Bjørg Bruset, Signe Nybø, Norunn S. Myklebust, Kristin Thorsrud Teien, Cathrine Henaug, Ingebrigt Uglem.

Andre rekke: Roald Vang, Inga E. Bruteig, Svein-Håkon Lorentsen, Jørgen Rosvold, Ingeborg Palm Helland, Tonje Aronsen.

De som ikke er med på bildet: Anne Kristin Jøranlid, Jonas Kindberg, Per Gerhard Ihlen, Jon Museth, Øystein Aas, Knut Fageraas, Stein Erik Aagaard. Foto: NINA

Økologisk kunnskap om sjøfugl bidrar til helhetlig og bærekraftig forvaltning av de marine økosystemene. SEAPOP er et nasjonalt program som styrker og samordner oppbyggingen av kunnskap om sjøfugl i norske farvann. Ny springsteknologi tas raskt i bruk, og gjør det mulig å overvåke stadig større områder, kolonier og trekkmønstre.

Forskningen viser at med økt temperatur og nedbør så reduseres artsrikdommen av humler i fjellet. En nasjonal overvåking av insekter er nødvendig både for å kunne velge og å gjennomføre riktige tiltak. Miljø-DNA viser seg å være den mest kostnadseffektive måten å identifisere insekter på.

Analysen av miljø-DNA fra vannprøver er også en effektiv metode for å avsløre fremmede fiskearter i elver og innsjøer. Fremmede arter er en trussel mot naturmangfoldet, og klimaendringene forsterker omfanget og konsekvensene.

2019 var det internasjonale villaksåret. Målet var å øke oppmerksomheten om laks, hva som påvirker laksebestandene, og viktigheten av laksen som en ressurs for mange samfunn. Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL) arrangerte

tidens største, norske forskningskonferanse om villaks med tema: Nye metoder gir ny innsikt – lakseforskningen i sitt andre århundre.

Nettverket Living Norway er et felles dataløft for norsk natur. Etableringen kommer på bakgrunn av at flere miljøer har erkjent behovet for å bedre forvaltningen av økologiske data i Norge.

Ved årsskiftet var vi 275 ansatte. NINA vokser og vi har god tilgang på nye kunnskapsrike forskere som komplementerer den kompetansen vi allerede har. Vi skal fortsette å levere kunnskapsgrunnlag og råd slik at vi nasjonalt og globalt tar kloke valg og velger de gode løsningene.

Jeg vil takke styret og alle ansatte for godt samarbeid og stor innsats i 2019.

Norunn Sæther Myklebust
Adm. direktør

Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger

NINA skal være anerkjent nasjonalt og internasjonalt for samfunnsnyttig naturforskning. Våre prioriterte mål for perioden 2016-2020 er:

- NINAs arbeid skal ha høy vitenskapelig kvalitet og integritet
- NINA skal levere kunnskap til bruk i politikk, forvaltning og verdiskaping
 - NINA skal aktivt formidle forskningsresultater til brukere og publikum
- NINA skal være en attraktiv og effektiv kunnskapsbedrift

NINAs motto er:

”Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger”

Norsk institutt for naturforskning, NINA, er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur-samfunn. NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Lillehammer, Bergen og Oslo. I tillegg driver NINA Sæterfjellet avlssstasjon for fjellrev på Oppdal, og forskningsstasjonen for vill laksefisk på lms i Rogaland.

NINAs virksomhet omfatter både forskning og utredning, miljøovervåking, rådgivning og evaluering.

NINA har stor bredde i kompetanse og erfaring med både naturvitere og samfunnsvitere i staben. Vi har kunnskap om artene, naturtypene, samfunnets bruk av naturen og sammenhengene med de store drivkreftene i naturen.

Sentrale arbeidsområder er

- Økosystem/biodiversitet
- Bærekraftig høsting av vilt- og fiskebestander
- Overvåking og analyser av endringer i naturen
- Effekter og tilpasninger til klimaendringer
- Naturens varer og tjenester (økosystemtjenester)

- Konsekvensutredninger av ulike typer naturinngrep
- Naturrestaurering
- Arealbruk og landskapsanalyser
- Kartlegging og overvåking av naturmangfold
- Analyser av ulike typer naturressuriskonflikter
- Naturbruk og friluftsliv

Aktiv dialog og kommunikasjon er en forutsetning for arbeidet i NINA.

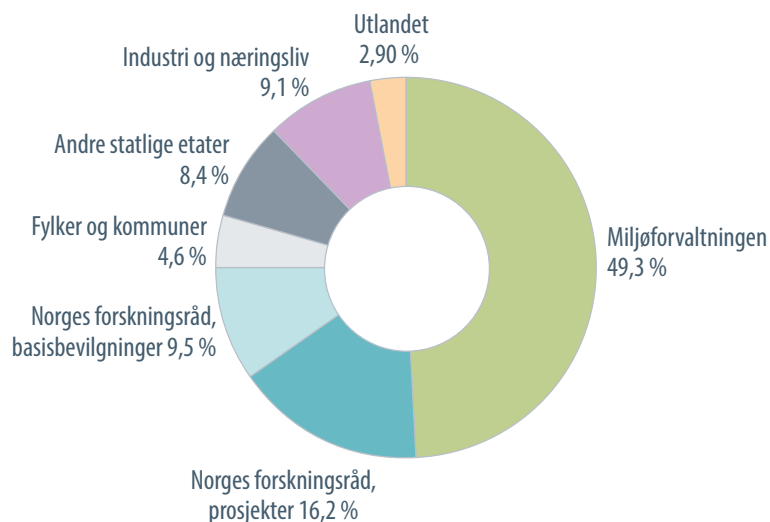
NINA deltar i forskningssamarbeidene CIENS (Forskningssenter for miljø og samfunn), Framsenteret (Nordområdesenter for klima- og miljøforskning) og HydroCen (Norwegian Research Centre for Hydropower).

NINA er en del av Miljøalliansen som er et strategisk samarbeid mellom miljøforskningsinstituttene i Norge.

NINA har prosjektsamarbeid med forskningsinstitusjoner i mer enn 30 land i Europa, Afrika, Asia og Amerika.

NINA er også medlem av ALTER-Net (A Long-Term Biodiversity, Ecosystem and Awareness Research Network) og ILTER (International Long Term Ecological Research network).

NINAs omsetning 2019

Brutto omsetning: 430 mill kroner

NINAs nøkkeltall 2019

Antall ansatte	2019	2018
Totalt	278	265
- vitenskapelig personale	192	171
- kvinner	37,8 %	34,9 %
- kvinner i vitenskapelig stilling	34,0 %	31,9 %
- kvinner i doktorgradsprogram	44,4 %	44,4 %

Antall årsverk	2019	2018
Totalt	272	256,3

Publisering	2019	2018
Vitenskapelig publisering	273	244
Egen rapportserie	136	156
Eksterne foredrag	471	518
Oppslag i media	2671	2570
Nyhets saker på nina.no	116	117
Unike besøkende på nina.no	222 000	ca 200 000

Stiftelsen NINA

Årsberetning for 2019

Norsk institutt for naturforskning, NINA, er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur – samfunn. NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Lillehammer, Bergen og Oslo. I tillegg driver NINA Sæterfjellet avlsstasjon for fjellrev på Oppdal og forskningsstasjonen for vill laksefisk på lms i Rogaland. NINA er organisert med åtte forskningsavdelinger og en administrasjonsavdeling.

NINAs aktivitet

NINA skal være anerkjent nasjonalt og internasjonalt for samfunnsnyttig naturforskning. NINAs arbeid skal ha høy vitenskapelig kvalitet og integritet, og vi skal levere kunnskap til bruk i politikk, forvaltning og verdiskapning.

NINAs virksomhet omfatter både forskning og utredning, miljøovervåking, rådgivning og evaluering.

NINA driver tverrfaglig forskning, og har både naturvitere og samfunnsvitere i staben. Kompetansen vår spenner over et vidt spekter, og vi har kunnskap om artene, naturtypene, samfunnets bruk av naturen og sammenhengene med de store drivkreftene i naturen.

NINA skal være en attraktiv og effektiv kunnskapsbedrift. Vi er viktig leverandør av kunnskapsgrunnlag for miljøforvaltningen. Tematisk kan aktiviteten deles inn i miljødesign og fornybar energi, havbruk og miljø, naturrestaurering, arealbruk og barrierer, utmarksbeite og rovvilt, friluftsliv, verdisetting av natur, klimaendringer, trua arter og fremmede arter, konsekvensutredninger og dialogprosesser. I mange av instituttets prosjekter jobbes det også på tvers av disse temaene. Instituttet drifter flere nasjonale overvåkingsprogrammer på oppdrag for miljøforvaltningen.

NINA er til stede i de største universitetsbyene i Norge. Dette bidrar til godt forskningssamarbeid med universitetene, og det styrker muligheten for god rekruttering av forskere. Regional tilstedeværelse styrker også mulighetene til forskningsoppdrag i regionale markeder.

NINA deltar i forskningssamarbeidene CIENS (Forskningssenter for miljø og samfunn), Framsenteret (Nordområdesenter for klima- og miljøforskning) og HydroCen (Norwegian Research Centre for Hydropower).

NINA har prosjektsamarbeid med forskningsinstitusjoner i mer enn 30 land i Europa, Afrika, Asia og Amerika. NINA er medlem av ALTER-Net (A Long-Term Biodiversity, Ecosystem and Awareness Research Network) og ILTER (International Long Term Ecological Research network).

Aktiv dialog og formidling er en forutsetning for arbeidet i NINA.

Vårt motto er "Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger", og forskningen vår støtter opp om FNs bærekraftsmål.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2019

2019 var et år med stor aktivitet i hele bredden av NINAs fagområder. Antall medarbeidere økte med 13 personer fra 265 til 278.

NINA deltok sammen med NIVA og NILU i en felles utredning av mulighetene for konserndannelse. Etter en helhetsvurdering besluttet NINA å ikke gå videre i denne prosessen, men heller prioritere arbeid med å etablere strategisk samarbeid med relevante forskningspartnere på bredere faglig plattform innenfor eksisterende organisatoriske rammer.

Arbeid med ny strategisk plan for NINA ble startet i 2019. Vi har identifisert følgende satsinger for neste femårsperiode; klima og natur, bærekraftig arealbruk og samla belastning, kunnskap for økosystembasert forvaltning, nye metoder i forskning, kartlegging og overvåking og virkemiddel for bærekraftig bruk og verdiskaping basert på natur. Satsingene finansieres av den statlige grunnfinansieringen.

NINA og CICERO har felles mål å øke forskningssamarbeidet om sammenhengen mellom naturmangfold og klima. Naturpanelet (IPBES) og klimapanelet (IPCC) kom med nye rapporter i 2019. Rapportene viser nødvendigheten av at natur og klima sees i sammenheng, og de understreker behovet for en mere bærekraftig arealforvaltning i verden. NINAs kjerneområder er svært godt tilpasset slik at vi kan bidra med kompetanse og løsninger på de viktige utfordringene rapportene peker på. Natur og klima var temaet for NINAs årlige åpne fagseminar i forbindelse med NINA-dagan i november 2019, og CICERO bidro i programmet.

NINAs forskere har utviklet et nytt verktøy for å modellere grønn infrastruktur, sett i sammenheng med den samlede belastningen av menneskelig aktivitet. Verktøyet gjør det lettere å se hvilke deler av landskapet som er viktigst for å bevare artene som lever der.

Fremmede arter regnes som en av de største truslene mot naturmangfold og samfunn. Dette er ikke bare en økologisk

risiko, men kan også ha samfunnsmessige konsekvenser. I samarbeid med andre aktører har NINA-forskere utviklet en metode for å identifisere hvilke fremmede arter det bør prioriteres å iverksette tiltak mot.

Bruk av miljø-DNA som analysemetode for å påvise arters forekomst benyttes nå i en rekke prosjekter i NINA. Forskerne har ved å bruke miljø-DNA funnet over en million blindpassasjerer som følger med import av hageplanter. Miljø-DNA bidrar også til å effektivisere overvåkingen av fremmede arter i ferskvann. Med en vannprøve kan forskerne avsløre stadig flere fremmede arter i elver og innsjøer.

Insekter har en avgjørende rolle i de fleste økosystemer. Forskning viser nedgang i insektbestander verden over, men vi vet lite om hvordan de har endret seg over tid i Norge. NINA har laget en oppsummering av kunnskapsnivået for insekter i verden og i Norge, med forslag om en arealrepresentativ landsdekkende insektovervåking. Dette overvåkingsprogrammet starter i 2020, og miljø-DNA er en av metodene som skal benyttes i analysearbeidet.

2019 var det internasjonale villaksåret, og Vitenskapelig råd for lakseforvaltning åpnet året med å samle landets lakseeksperter til en stor forskningskonferanse om villaks i Trondheim. 2019 var også året for byggestart for den nye genbanken for laksefisk, i tilknytning til forskningsstasjonen vår på Ims i Sandes, Rogaland. Genbanken skal stå ferdig sommeren 2020, og skal huse truede stammer av laksefisk fra Hardangerfjorden.

NINAs skriftlige produksjon var omfattende også i 2019. Vi opprettholder det høye nivået på vitenskapelig publisering blant våre forskere. Høyt kompetente medarbeidere, prioritering av tid og hensiktsmessige incentiver bidrar til dette.

I 2019 hadde NINA 273 vitenskapelige publikasjoner i tidsskrifter og bøker med refereebehandling (244 i 2018). I NINA sine egne rapportserier ble det utgitt 136 rapporter (156 i 2018).

Økonomi

Stiftelsen oppnådde et overskudd etter skatt på 7154 kkr. Overskuddet var fordelt med et driftsoverskudd på 5578 kkr og netto finansinntekter på 1741 kkr. Årets skattekostnad ved utleie av lokaler utgjorde 165 kkr. Til sammenligning hadde fjoråret et samlet overskudd etter skatt på 6421 kkr, fordelt med et driftsoverskudd på 6133 kkr og netto finansinntekter på 552 kkr. Skattekostnaden var på 264 kkr.

Brutto omsetning var på 430 174 kkr, en økning på 4,6 prosent fra fjoråret. Av NINAs totale prosjektportefølje utgjør Miljødirektoratet og Norges forskningsråd ca. to tredjedeler.

Netto omsetning (verdiskapningen), inkludert husleieinntekter på 1 390 kkr, var 306 174, en økning på 5,6 prosent fra fjoråret.

Stiftelsens eiendeler var bokført til en samlet verdi av 515 950 kkr.

Egenkapitalen, 182 267 kkr, utgjorde 35,3 % av totalkapitalen og 42,3 % av brutto omsetning. Stiftelsen har god likviditet. Økonomien vurderes totalt sett som meget god, og utfordringen fremover er å opprettholde stabil lønnsomhet i driften.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Fortsatt drift

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift, og det bekreftes at forutsetningene er til stede.

Et dataløft for naturen, Living Norway:

Målet er at norske forskere i enda større grad skal bidra med svar på de store samfunnsutfordringene vi står overfor knyttet til tap av natur og biologisk mangfold. Norske økologiske data skal i større grad forvaltes i tråd med FAIR-prinsippene, dette er nå det rådende prinsippet for forvaltning av forskningsdata.

-Erlend B. Nilsen

Risiko og utfordringer

Den viktigste utfordringen er å videreutvikle kompetansen i NINA i tråd med de behov samfunnet og våre oppdragsgivere har. Særlig gjelder dette målet om økt tilslag på EU-prosjekter. Dyktige medarbeidere, gode administrative systemer, riktig vekst i bemanning, kontinuerlig kompetanseutvikling og god publisering vil bidra til dette. Godt samarbeid internt, og med andre forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt er avgjørende for å lykkes.

NINA ser også muligheter for å øke porteføljen på nye områder både i offentlig og privat sektor. God innsikt i kunnskapsbehovet hos sentrale oppdragsgivere er avgjørende.

En vesentlig del av bedriftens oppdragsgivere er offentlige virksomheter, hvor behovet for gjennomføring av oppdrag i liten grad påvirkes av Korona-krisen. En mulig vedvarende lavkonjunktur vil kunne påvirke tilgangen på oppdrag på sikt.

Vi erfarer at gode miljøløsninger ofte krever tverrfaglig forskningssamarbeid på tvers av sektorer. Ulik organisering og finansiering i instituttsektoren kan vanskeliggjøre slikt tverrsektorielt forskningssamarbeid. NINA vil gjennom sin deltagelse i Miljøalliansen, Forskningsinstituttene Fellesarena (FFA) og Abelia arbeide for like rammebetingelser og konkurransevilkår for forskningsinstituttene uavhengig av sektortilhørighet og selskapsform.

NINA arbeider ut ifra så lav risiko som mulig på lånerenter og valuta. For tiden er det valgt flytende rente på pantelånet på 27,5 Mkr. Innkjøp av varer og tjenester fra utlandet er relativt beskjedent, og for det meste i Euro. Disse balanseres gjennom Euro-beholdningen som kommer fra prosjektinntekter i Euro.

Med bakgrunn i typen kunder som NINA har, er risikoen for tap på kundefordringer liten. Likviditetsrisikoen er også vurdert som lav da det ikke foreligger planer for større investeringer i nærmeste framtid.

Formidling og kommunikasjon

NINA har som prioritert mål å aktivt formidle forskningsresultater til brukere og publikum. Det gjør det mulig for NINA å være en aktiv og synlig deltaker i samfunnsdebatten. NINAs medarbeidere har bidratt med 471 eksterne foredrag i 2019 (518 i 2018).

Vi har mange saker i media. Forskningsprosjektene våre har stor interesse, både som nyheter og som reportasjer i naturprogrammer på TV og radio. Vi har i løpet av året loggført 116 nyhetssaker på eget nettsted (117 i 2018), og 2671 oppslag i media (2570 i 2018).

Nettsiden www.nina.no er sentral i all kommunikasjon og formidling fra NINA, siden hadde 222 000 besøkende i løpet av 2019, en økning på 22 % fra 2018. NINA bruker sosiale medier som Facebook, Twitter og Instagram aktivt i kommunikasjonsarbeidet. Vi har over 10 000 følgere på Facebook, og i 2019 publiserte vi 432 innlegg.

Flere forskergrupper kommuniserer aktivt via blogger, som også publiseres på forskning.no. Forskning.no er en nettavis for norske og internasjonale forskningsnyheter. NINA er medlem og leverer jevnlig både blogginnlegg og vanlige nyhetssaker hit.

I mars 2019 ble Naturligvis - en podkast om natur, miljø og forskning lansert. Det er laget 15 episoder det første året. Podkasten er rettet mot et bredt og naturinteressert publikum, hver episode er rundt en halv time, og forskerne som deltar svarer på spørsmål og forteller om sitt fagområde og sin forskning. Det er opptil tusen lyttere på hver podkastepisode.

Film er fortsatt like aktuelt i kommunikasjonsarbeidet. NINA har god egen kompetanse og kjøper i tillegg noe eksternt kompetanse. Seminarer, foredrag og arrangementer strømmes i stadig større grad, vi publiserer også opptak av disse på nettsiden og i sosiale medier. Slik blir forskningen tilgjengelig for et langt større publikum.

NINA deltok i 2019 for første gang på Arendalsuka, vi var blant annet medarrangør på seminaret Kampen om arealene: Hva betyr tap av natur for mennesker, samfunn og næringer?

Fra slagmark til nasjonalpark:

Resultatene som er oppnådd skyldes både aktive restaureringstiltak og naturens egen evne til gjenvekst.

-Dagmar Hagen

Hotspots" for naturmangfold:

Hvis Norge skal klare å stanse tapet av naturmangfold, må vi vite hvor vi har særlig artsrike områder, og ikke minst hvor de truede artene befinner seg. «Hotspots» for karplanter generelt, og truede karplanter spesielt, ligger hovedsakelig i pressområdene rundt Oslofjorden

-Siri Lie Olsen

Klimaendringer har ført til forandringer i humlesamfunn i norske fjell:

Vi ser at sammensetningen av humlearter har endret seg til mer varmetilpassede arter.

-Sandra Åström

Personale, organisasjon og likestilling

NINA skal være en attraktiv og effektiv kunnskapsbedrift, kjennetegnet av et godt arbeidsmiljø, og en organisering og arbeidsform som er smidig, effektiv og miljøvennlig.

En ny arbeidsmiljøundersøkelse er planlagt høsten 2020, etter samme mal som tidligere undersøkelser.

Det ble i 2019 utført 272 årsverk (256 i 2018). Antall ansatte pr. 31.12.19 var 278 (265 i 2018). Kvinneandelen i instituttet var ved utgangen av året på 37,8 % (34,9 % i 2018). Det er et mål å øke andelen kvinner i vitenskapelige stillinger. Andelen kvinner i vitenskapelige stillinger er nå på 34,0 % - 65 av totalt 192 (31,9 % i 2018).

I ledelsen var det syv kvinner og seks menn. Styret besto av tre kvinner og fire menn. Andelen kvinner opptatt i doktorgradsprogram er 44,4 % (44,4 % også i 2018).

Pr. 31.12.19 var det 63 ansatte av utenlandsk opprinnelse fra 25 ulike nasjonaliteter. Dette tilsvarte 20 % av alle ansatte.

NINA følger Lov om likestilling og forbud mot diskriminering for å unngå krenkende adferd eller trakassering pga. etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, seksuell orientering, religion og livssyn eller andre vesentlige personlige forhold. NINA har utarbeidet en egen handlingsplan for likestilling, tilrettelegger for norskopplæring og er det øvrige innholdet bevisst.

Revolusjonerer overvåking av fremmede fiskearter med miljø-DNA:

En liten vannprøve er enklere, raskere, billigere – og trolig ofte mer pålitelig – enn tradisjonelle måter som brukes for å påvise fremmede arter, slik som garnfiske og rusefangst.

-Frode Fossøy

Lokaler, helse, miljø og sikkerhet

Det er innrapportert tre arbeidsuhell med personskaide i løpet av 2019. Det er ikke kommet meldinger fra verneombudene om brudd på sikkerhetsrutiner eller andre hendelser vedrørende helse, miljø og sikkerhet.

Det gjennomsnittlige sykefraværet var på 3,7 % (3,2 % i 2018).

NINA har et godt utbygd videokonferansesystem på alle våre lokasjoner, og alle ansatte oppfordres til å benytte video i stedet for flyreiser der det er mulig.

NINA-huset har gode garderobefasiliteter for de som sykler til jobb. Det er godt utbygd kollektivtransport på de fleste av våre lokasjoner.

Papir og papp samles inn og tas hånd om med henblikk på resirkulering. Det legges vekt på at firmaet bruker miljøvennlige kontor- og renholdsprodukter. Farlig avfall behandles i tråd med offentlige retningslinjer. Vi er ikke kjent med at stiftelsens virksomhet fører til forurensning av det ytre miljø.

En intern arbeidsgruppe med deltakere fra alle avdelingene er opprettet for å lage forslag til tiltak for å sikre at miljøfotavtrykket av NINAs virksomhet er så lavt som mulig.

Stort potensial for miljødesign i vannmagasiner:

Til tross for at Norge har så mange innsjøer regulert til vannkraftformål og disse magasinene har en så viktig rolle, har vi mindre kunnskap om aktuelle miljøtiltak i magasin enn for elv. Derfor har forskerne HydroCen undersøkt hva som skal til for å lage en Miljødesignhåndbok for vannmagasiner.

-Ingeborg Palm Helland

Redegjørelse for årsregnskapet og resultatdisponering

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap og balanse med noter uttrykk for virksomhetens resultat for 2019 og økonomiske stilling ved årsskiftet.

Det bekreftes også at det ikke har inntrådt hendelser etter balansedato som påvirker regnskapet per 31. desember 2019.

Årets overskudd disponeres slik:

Overføres til annen egenkapital	7 154 kkr
Sum overført overskudd	7 154 kkr

Styret og ledelsen i NINA vil takke de ansatte for den gode innsatsen i året som gikk.

Trondheim 28. april 2020,
i styret for Stiftelsen NINA:

Kari Øvreid
Styreleder

Per Skorge
Nestleder

Ståle Gjersvold

Lasse Heimdal

Iselin Marstrander

Tycho Anker-Nilssen
Ansattvalgt

Line Elisabeth Sundt-Hansen
Ansattvalgt

Norunn S. Myklebust
Adm. direktør

Villaksens år og stor konferanse:

Konferansen handler ikke om selve metodene eller verktøyene, men de resultatene og mulighetene de nye metodene gir oss.

-Eva Thorstad

Styret i NINA.

Frank Hanssen (observatør), Line Elisabeth Sundt-Hansen, Lasse Heimdal, Norunn S. Myklebust, Ståle Gjersvold, Kari Øvreid, Iselin Marstrander, Per Skorge, Tycho Anker-Nilssen, Nina Eide (observatør).

Foto: Arnstein Staverløkk

NINA finansregnskap for 2019

1. Resultatregnskap for perioden 1. januar til 31. desember

Note	2019 (Tall i kkr)	2018 (Tall i kkr)	
Driftsinntekter:			
2	NFR - Basisbevilgninger	40 950	38 085
2	KLD - Nasjonale oppgaver	12 550	17 864
	Prosjektinntekter	375 284	353 196
	Husleieinntekter	1 390	2 170
1, 2	Sum driftsinntekter	430 174	411 315
	Direkte prosjektkostnader	-124 000	-121 476
	Netto driftsinntekter	306 174	289 839
Driftskostnader:			
3	Lønn og arbeidsgiveravgift	-225 754	-208 408
3, 4	Netto pensjonskostnader inkl. arbeidsgiveravgift	-22 770	-24 032
5	Avskrivninger	-10 793	-10 101
	Andre driftskostnader	-41 279	-41 165
	Sum driftskostnader	-300 596	-283 706
	Driftsoverskudd	5 578	6 133
Finansinntekter og -kostnader:			
	Renteinntekter	2 916	1 649
	Rentekostnader	-1 104	-1 050
	Netto valuta-gevinst (+) / tap (-)	-87	-83
	Andre finansinntekter	98	119
	Andre finanskostnader	-82	-83
	Netto finansinntekter / -kostnader (-)	1 741	552
	Årets overskudd før skatter	7 319	6 685
11	Årets skattekostnad	-165	-264
10	Årets overskudd	7 154	6 421
Som anvendes slik:			
	Overføres til annen egenkapital	7 154	6 421

2. Balanseregnskap per 31. desember

Note	2019 (Tall i kkr)	2018 (Tall i kkr)	
Eiendeler:			
5	Bygninger og anlegg	204 262	210 701
5	Inventar, utstyr og driftsløsøre	23 005	21 280
	Sum varige driftsmidler	227 267	231 981
1, 6	Aksjer og andeler	39	39
	Depositum	8 128	0
	Sum finansielle anleggsmidler	8 167	39
	Sum anleggsmidler	235 434	232 020
1	Kundefordringer	24 878	18 551
1	Utført, ikke fakturert arbeid	29 488	20 389
	Andre kortsiktige fordringer	4 861	5 129
	Sum kortsiktige fordringer	59 227	44 069
7	Innestående bank, kontanter mv	221 289	225 180
	Sum omløpsmidler	280 516	269 249
	Eiendeler totalt	515 950	501 269
Gjeld og egenkapital:			
	Grunnkapital	30 000	30 000
	Sum innskutt egenkapital	30 000	30 000
	Annen egenkapital	145 113	138 692
	Årets resultat	7 154	6 421
	Sum annen egenkapital	152 267	145 113
10	Sum egenkapital	182 267	175 113
13	Pantegjeld	26 250	29 250
13	Annen langsiktig gjeld	1 865	1 921
	Sum langsiktig gjeld	28 115	31 171
4	Pensjonsforpliktelser	0	277
	Leverandørgjeld	39 566	16 890
11	Betalbar skatt	157	264
	Skatte-, mva, pensjons- og andre offentlige trekk	25 519	25 204
	Feriepengeavsetning	22 049	20 049
1	Forskuddsinnbetalinger på prosjekter	200 449	180 701
1	Annen kortsiktig gjeld	17 828	51 600
	Sum kortsiktig gjeld	305 568	294 708
	SUM GJELD	333 683	326 156
	GJELD OG EGENKAPITAL TOTALT	515 950	501 269

3. Kontantstrømoppstilling

	2019	2018
	(Tall i kkr)	
Kontantstrøm fra drift:		
Årets driftsoverskudd	5 578	6 133
Årets netto finansinntekter / -kostnader (-)	1 741	552
Årets skattekostnad	-165	-264
Avskrivninger / nedskrivninger	10 793	10 101
Reduksjon i pensjonsforpliktelser	-8 405	-1 851
Økning (-) / reduksjon i kundefordringer	-6 327	1 033
Økning (-) / reduksjon i utført, ikke fakturert arbeid	-9 099	6 059
Reduksjon / økning (-) i andre kortsiktige fordringer	268	-530
Økning / reduksjon (-) i leverandørgjeld	22 676	-686
Økning i offentlige trekk, skatter mv	315	603
Økning i feriepengeavsetning	2 000	1 430
Økning / reduksjon (-) i forskuddsinnbet. på prosjekter	19 748	-4 990
Reduksjon i betalbar skatt	-107	-117
Reduksjon (-) / økning i annen kortsiktig gjeld	-33 772	33 290
(a) Netto kontantstrøm fra drift	5 244	50 763
Kontantstrøm fra investeringsaktivitet:		
Reduksjon av langsiktig gjeld	-3 056	-995
Reduksjon i finansielle anleggsmidler	0	52
Netto utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-6 079	-9 775
(b) Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	-9 135	-10 718
(a+b) Netto endring i bank og kontantekvivalenter	-3 891	40 045
Beholdning i bank og kontantekvivalenter per 01.01	225 180	185 135
Beholdning i bank og kontantekvivalenter per 31.12	221 289	225 180

Utdrag av noter til regnskapet for 2019

1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Enkelte poster er i samsvar med regnskapsloven vurdert etter spesielle vurderingsregler. Det redegjøres nærmere for disse nedenfor.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er ført opp til balansedagens kurs.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Andre anleggsaksjer og andeler

Anleggsaksjer og investeringer i ansvarlige selskaper hvor NINA ikke har betydelig innflytelse balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap

Pensjoner

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Se under note 4.

Vurderingsprinsipp for prosjekter

Inntekter er bokført i henhold til vilkår for fakturering eller betalingsløfte i bevilgningsbrev eller kontrakt. For ikke avsluttede prosjekter har vi vurdert forventet total kostnad av gjenstående aktivitet opp mot total inntektsramme for prosjektet.

Dekningsbidrag for utført arbeid blir godskrevet arbeidsåret, med mindre gjenstående aktivitet koster mer enn det som da blir tilgjengelig av midler. I slike tilfeller belastes forventet underdekning første arbeidsår. Usikkerhet i forbindelse med enkeltprosjekter er for øvrig tatt hensyn til under inntektsføringen av prosjektene.

Under omløpsmidler inngår posten utført, ikke fakturert arbeid med 29 488 kkr. Under kortsiktig gjeld inngår posten forskudds- innbetalinger fra kunder med 200 449 kkr. Beløpene er overført til 2020. Det er foretatt en vurdering av økonomisk og faglig fremdrift i hvert enkelt prosjekt og aktivitet.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd and andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Skatter

Virksomheten driver ikke skattepliktig næring med unntak av utleie av arealer i eget bygg på Gløshaugen. Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter periodens betalbare skatt samt for lite avsatt året før.

2 Salgsinntekter

Offentlige tilskudd

Basisbevilgningene fra Norges forskningsråd er delt inn i følgende poster		
(Tall i kkr)	2019	2018
Grunnbevilgning	28 464	27 704
Strategiske instituttsatsinger (SIS'er)	12 486	10 381
SUM basisbevilgninger	40 950	38 085

Andre tilskudd fra miljøforvaltningen		
(Tall i kkr)	2019	2018
Nasjonale oppgaver	9 550	14 864
Forskningsstasjon på lms	3 000	3 000
SUM andre tilskudd	12 550	17 864

Geografisk fordeling		
(Tall i kkr)	2019	2018
Norge	417 730	394 815
Utlandet	12 444	16 499
SUM brutto omsetning	430 174	411 314

3 Lønnskostnader, pensjonskostnader, antall årsverk, godtgjørelser med mer

Lønnskostnader, godtgjørelser		
(Tall i kkr)	2019	2018
Lønninger	199 757	183 968
Lønnsrefusjoner	-4 496	-4 081
Arbeidsgiveravgift lønn	26 587	24 267
Pensjonskostnader inkl arbeidsgiveravgift	22 770	24 032
Andre sosiale kostnader	3 906	4 254
SUM	248 524	232 440

Antall årsverk		
	2019	2018
Antall årsverk	272,0	256,3

Andre ytelser		
(Tall i hele kroner)	Daglig leder	Styre
Lønn / honorarer	1 348 016	186 900
Pensjonspremie	271 853	

Det er ikke ytet lån eller stillet sikkerhet for lån hverken til daglig leder eller noen av styrets medlemmer.

Revisor

Kostnads- førte ordinære revisjonshonorarer var kr 199 000,-. I tillegg er det kostnadsført kr 103 950,- for annen bistand fra revisor.

4 Pensjonskostnader, midler og forpliktelser

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon og har følgende ordninger:

Innskuddsbasert pensjonsordning

Stiftelsen har innskuddsbasert pensjonsordning i DNB. Alle som ble ansatt etter 1. januar 2009 ble innmeldt i denne ordningen. Per årsskifte var 169 medarbeidere innmeldt her. Kostnadene i 2019 for denne ordningen eks arbeidsgiveravgift var 5 962 kkr (5 316 kkr i fjor).

Ytelsesbaserte pensjonsordninger

Stiftelsen har to stk. lukkede ytelsesbaserte pensjonsordninger som omfatter i alt 101 yrkesaktive medarbeidere. Dette gjelder 2 medarbeidere i Statens Pensjonskasse, og 99 medarbeidere i DNB. Med virkning fra 1. oktober 2008 ble alle medarbeidere under 60 år utmeldt fra ordningen i SPK, og fra samme dato tilsluttet ny ytelsesbasert ordning i DNB. Begge ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra Folketrygden. Beregningene under omfatter begge ordningene hver for seg og samlet. Samlet kostnad i 2019 for disse ordningene var 14 478 kkr (17 064 kkr i fjor).

Fra og med 1.1.2016 ble det meddelt overgang til ny premiemodell for ordningen i SPK. Dette går ut på at arbeidsgiverandel til SPK beregnes ut fra premieoppfølging uten fond. Dette har medført at det kun er premien som kostnadsføres.

I tillegg har stiftelsen en tariffestet AFP- ordning. Dette er en ytelsesplan som regnskapsføres som en innskuddsbasert pensjonsplan.

Oppsummering av årets pensjonskostnader		
(Tall i kkr)	2019	2018
DNB, ytelsesbasert	-14 207	-16 675
DNB, innskuddsbasert	-5 962	-5 315
SPK, ytelsesbasert	-271	-389
Arbeidsgiveravgift på betalte pensjonsfakturaer	-3 646	-2 986
AFP - LO / NHO- ordningen	-3 130	-2 773
Korrigert for løpende pensjonsforpliktelser	2 794	2 422
Arbeidstakers andel	1 651	1 684
Netto pensjonskostnad	-22 770	-24 032

Oppsummering av pensjonsforplikt. (-) / pensjonsmidler (+) per 31. desember		
(Tall i kkr)	2019	2018
DnB, ytelsesbasert	+8 128	-277
Netto pensjonsforpliktelse	+8 128	-277

www.nina.no

Hovedkontor Trondheim

Postadresse:
Postboks 5685 Torgarden, 7485 Trondheim
Besøks/leveringsadresse:
Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim
Telefon: 73 80 14 00

NINA Oslo

Post- og besøks/leveringsadresse:
Sognsveien 68, 0855 Oslo
Telefon: 73 80 14 00

NINA Tromsø

Postadresse:
Framsenteret, Postboks 6606 Langnes, 9296 Tromsø
Besøks/leveringsadresse:
Framsenteret, Hjalmar Johansens gate 14, 9007 Tromsø
Telefon: 77 75 04 00

NINA Lillehammer

Post- og besøks/leveringsadresse:
Vormstuguvegen 40, 2624 Lillehammer
Telefon: 73 80 14 00

NINA Bergen

Post- og besøks/leveringsadresse:
Thormøhlens gate 55, 5006 Bergen
Telefon: 73 80 14 00

NINA Forskningsstasjon lms

Post- og besøks/leveringsadresse:
Ryfylkeveien 980, 4308 Sandnes
Telefon: 73 80 14 00

ISSN 0809-8794

Omslagsfoto: Dagmar Hagen, NINA
Redaktører: Norunn S. Myklebust og Bjørg Brusset, NINA
Grafisk utforming: Kari Svertsen, NINA

Norsk institutt for naturforskning